

JAARVERSLAG 2024

STICHTING

GESCHILLENINSTANTIE

VERLOSKUNDE (SGV)

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding	4
Geschilleninstantie Verloskunde	6
Geschillen en uitspraken	8
Tot slot	12

Voorwoord

Wet Kwaliteit, Klachten en Geschillen Zorg

De Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) is op 1 januari 2016 in werking getreden. Op basis van deze wet kunnen cliënten van zorgaanbieders bij een klacht of geschil over de ontvangen zorg terecht bij een klachtenfunctionaris en een geschilleninstantie.

Geschilleninstantie Verloskunde

De Geschilleninstantie Verloskunde (SGV) behandelt binnen het kader van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) geschillen over verloskundigen, verloskundigenpraktijken en over praktijken waar (verloskundige) echo's worden gemaakt. De Geschilleninstantie Verloskunde streeft ernaar met een zorgvuldig tot stand gekomen bindend advies bij te dragen aan verbetering van de kwaliteit van de geboortezorg. Sinds de oprichting van de Geschilleninstantie Verloskunde zijn er geschillen ingediend en heeft de geschilleninstantie uitspraken gedaan. Deze uitspraken worden gepubliceerd op de website van de stichting: www.geschilleninstantieverloskunde.nl.

In dit jaarverslag vindt u informatie over de geschillen die in 2024 bij de Geschilleninstantie Verloskunde zijn ingediend en behandeld. Geschillen zijn het mogelijke juridische vervolg op een klacht.

Leren van geschilbehandeling

Voor de SGV staat 'blijven leren en ontwikkelen' centraal. Het gezamenlijk bespreekbaar maken en leren van klachten en fouten helpt om de kwaliteit van de verloskunde te verbeteren. De volledige uitspraken zijn te vinden op www.geschilleninstantieverloskunde.nl.

De stichting zet in op een effectieve en laagdrempelige geschilbehandeling. Voor de inspanningen verricht door de Geschilleninstantie Verloskunde, spreekt het bestuur haar waardering uit.

Tjitske Siderius
Voorzitter Stichting Geschilleninstantie Verloskunde
17 maart 2025

Inleiding

Visie en missie

Cliënten van verloskundigen kunnen op grond van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) bij een klacht of geschil terecht bij een klachtenfunctionaris en een geschilleninstantie.

Eind 2016 heeft de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV) de Stichting Geschilleninstantie Verloskunde (SGV) opgericht. De stichting heeft ten doel het in stand houden van een geschilleninstantie, als bedoeld in de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg, en in de door de KNOV opgestelde regeling, als bedoeld in artikel 13 van die wet, die tot taak heeft de beslechting van aan haar voorgelegde geschillen door middel van bindend advies.

De SGV is een officieel door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport erkende geschilleninstantie. Aan alle wettelijke eisen van de Wkkgz is daarmee voldaan.

De SGV staat voor onafhankelijke en laagdrempelige geschilbehandeling. Daarnaast hecht de stichting aan kwaliteitsverbetering in de zin dat verloskundigen in staat (kunnen) zijn om te leren van geschillen.

Verloskundigen zijn op grond van de Wkkgz verplicht aangesloten bij een geschilleninstantie. Voor de geschilbehandeling houdt de stichting de Geschilleninstantie Verloskunde in stand.

In artikel 4 van het Reglement Geschilleninstantie Verloskunde is de taak van de geschilleninstantie als volgt omschreven: *“De Geschilleninstantie Verloskunde heeft tot taak geschillen tussen de klager en de aangeklaagde verloskundige of verloskundigenpraktijk die aan haar worden voorgelegd te beslechten door middel van een bindend advies. Dit advies kan een oordeel over haar bevoegdheid betreffen en/of een oordeel over de ontvankelijkheid van de klager en/of het geheel of gedeeltelijk (on)gegrond zijn van de voorgelegde klacht. De Geschilleninstantie Verloskunde kan voorts een schadevergoeding tot maximaal € 25.000,-, exclusief de wettelijke rente, maar inclusief (proces- en andere) kosten toekennen. De Geschilleninstantie Verloskunde geeft een finaal oordeel. Dat betekent dat er geen hoger beroep instantie is. Een vordering tot schadevergoeding kan ook niet opnieuw worden voorgelegd aan de burgerlijke rechter.”*

Samenstelling bestuur

Het bestuur van de stichting bestond in 2024 uit:

- Mevrouw T.E. Siderius, voorzitter
- Mevrouw M.J.M. Rutten, secretaris
- De heer B.J. Zandbergen, penningmeester

Geschilleninstantie Verloskunde

Voor wie?

De Geschilleninstantie Verloskunde staat open voor verloskundigen, verloskundigenpraktijken en verloskundige ondernemingen, zoals echocentra. Op basis van de Klachtenregeling KNOV zijn verloskundigen die lid zijn van de KNOV automatisch aangesloten bij de Geschilleninstantie Verloskunde (SGV). Anderen, zoals verloskundige ondernemingen, kunnen zich bij de Stichting Geschilleninstantie aansluiten. Hiervoor heeft de stichting een aansluitbeleid opgesteld.

Samenstelling geschilleninstantie

De Geschilleninstantie bestond in het verslagjaar uit:

- Mevrouw mr. dr. R.P. Wijne (voorzitter), jurist
- Mevrouw mr. C.G. Versteeg (plaatsvervangend voorzitter), jurist
- Mevrouw H.C. Baerveldt, verloskundige / echoscopist
- Mevrouw M.C. Bast, verloskundige/echoscopist
- Mevrouw S.J.M. de Haan, echoscopist
- Mevrouw M.D. Koolstra, lid op voordracht van de cliënten/patiëntenorganisatie
- Mevrouw B.M.H. Raadsen Tielenius Kruijthoff, lid op voordracht van de cliënten/patiëntenorganisatie
- Mevrouw S.L.J. Valk, verloskundige
- Mevrouw M. Pesie, verloskundige / echoscopist
- Mevrouw A.S. Roos, verloskundige / echoscopist
- Mevrouw K. Schatorjé – Kok, verloskundige / echoscopist

Mevrouw E.M.C.B. van Mackelenbergh is ambtelijk secretaris van de geschilleninstantie. Mevrouw M. Leenhouts heeft het ambtelijk secretariaat vanaf juli 2024 tijdelijk waargenomen.

Werkwijze geschilleninstantie

In het Reglement van de Geschilleninstantie Verloskunde staat de werkwijze van de geschilleninstantie beschreven. Het Huishoudelijk Reglement vult het Reglement nader in. Het maakt bijvoorbeeld duidelijk welke uitleg de Geschilleninstantie Verloskunde hanteert. Ook wordt hierin bepaald hoe de geschilleninstantie in de praktijk werkt.

Voorafgaand aan de geschillenbeslechting doorloopt de klager doorgaans eerst de klachtenprocedure, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor de klachtenfunctionaris.

Met het Centraal Bureau Klachtenmanagement in de Zorg (CBKZ) heeft de KNOV voor haar leden een mantelovereenkomst gesloten. Het CBKZ levert voor de klachtenprocedure onafhankelijke klachtenfunctionarissen.

De procedure van de Geschilleninstantie zelf bestaat in zijn algemeenheid uit de volgende stappen:

1. Geschil voorleggen door indiener van de klacht;
2. Hoor en wederhoor met de aangeklaagde verloskundige(n)/verloskundigenpraktijk;
3. Bindend advies.

Geschillen en uitspraken

Aantal geschillen en uitspraken

De geschillen kunnen worden ingediend op het speciaal hiervoor gemaakte meldformulier dat op de website van de geschilleninstantie is te vinden. Daarnaast is het mogelijk een brief te sturen per mail of per post. De geschillen kunnen aanhangig gemaakt worden nadat de klachtprocedure bij de verloskundigen en/of klachtenfunctionaris is doorlopen.

De ambtelijk secretaris registreert de geschillen, heeft de contacten met de klagers en de aangeklaagden en verricht ondersteunende werkzaamheden voor de geschilleninstantie, waaronder het organiseren van de zittingen en de publicatie van de (anonieme) uitspraken.

De geschilleninstantie heeft in 2024 twee meldingen van een geschil ontvangen. De geschillen werden ingediend via het meldformulier. Beide geschillen zijn in behandeling genomen. Eén geschil is in 2024 volledig afgehandeld en heeft geresulteerd in een bindend advies. Het tweede geschil is afgehandeld in de eerste maanden van 2025.

Dit betekent dat de geschilleninstantie in 2024 tweemaal een bindend advies heeft gegeven. Bij alle geschillen in 2024 heeft er een (besloten) zitting plaatsgevonden. Zo nodig schakelt de geschilleninstantie een erkende tolk in. Deze vertaalt voor de cliënt wat er wordt besproken en stelt haar in staat het geschil in haar moedertaal toe te lichten. In 2024 heeft de geschilleninstantie dat éénmaal gedaan.

Aantal geschilbehandelingen in 2024

	afgehandeld in 2024	afgehandeld in 2025
ingediend in 2024	1	1
totaal	1	1

Aard van de uitspraken

De Geschilleninstantie Verloskunde heeft in 2024 over 2 geschillen een bindend advies gegeven. De geschilleninstantie hecht eraan om in beginsel een zitting te organiseren waarvoor zowel klagers als verloskundigen worden uitgenodigd zodat partijen, in elkaars aanwezigheid, ook een mondelinge toelichting kunnen geven op de door hen voorgelegde schriftelijke stukken. In het verslagjaar is dit bij alle geschillen het geval geweest.

De volledige uitspraken worden in geanonimiseerde vorm gepubliceerd op de website van de Geschilleninstantie Verloskunde www.geschilleninstantieverloskunde.nl

Geschil I

Het geschil heeft betrekking op de doodgeboorte van een kindje. Klaagster is bevallen van een kindje dat niet meer in leven was. Achteraf is (onder meer) gebleken dat er een knoop in de navelstreng zat. Klaagster verwijt de verloskundigen dat zij de knoop over het hoofd hebben gezien en is van mening en dat dit anders was geweest als de controles nauwkeuriger waren uitgevoerd. Klaagster is ook van mening dat de knoop de oorzaak is geweest van het overlijden van haar kindje. Klaagster vraagt tevens aan de geschilleninstantie om vast te stellen dat zij recht heeft op een schadevergoeding vanwege het ondervonden psychisch leed door het overlijden van haar kindje.

De geschilleninstantie overwoog als volgt:

Volgens de beroepsnormen omvat de reguliere verloskundige begeleiding van de zwangere vrouw onder meer de beoordeling van de gezondheidssituatie van de foetus door middel van echoscopisch onderzoek. Uit het dossier, het verweer en de uitleg van de verloskundigen ter zitting heeft de geschilleninstantie kunnen opmaken dat dit echoscopisch onderzoek meerdere keren heeft plaatsgevonden. Daarbij is, zoals dat hoort, onder andere gekeken naar hoeveel vaten de navelstreng heeft. Anders dan klaagster meent is onderzoek naar mogelijke knopen geen onderdeel van het echoscopisch onderzoek. De reden hiervoor is in de eerste plaats dat dergelijke knopen moeilijk op te sporen zijn, maar vooral dat er geen zinvolle interventies zijn op het moment dat een knoop wel zou worden ontdekt. Dat de verloskundigen geen knoop in de navelstreng hebben gezien of niet actief hebben gekeken of er mogelijk een knoop in de navelstreng zat, betekent dan ook niet dat zij onzorgvuldig hebben gehandeld. Daarbij komt dat er ook geen andere redenen waren om klaagster of de foetus nader te onderzoeken. Klaagster voelde het kindje tot en met de laatste controle steeds goed bewegen.

Dit leidt tot de conclusie dat de geschilleninstantie de klacht ongegrond acht. Het gevolg hiervan is dat de geschilleninstantie ook niet toekomt aan een beoordeling van het causaal verband tussen de door de verloskundigen geboden zorgverlening en het overlijden van het kindje van klaagster en evenmin toekomt aan een begroting van de schade. De geschilleninstantie vindt het belangrijk om op te merken dat het overlijden van het kindje niet aan onjuist handelen van de verloskundigen kan worden geweten, dat niet wil zeggen dat het overlijden dan in verband moet worden gebracht met gedrag van klaagster zelf. Net zomin als er aanwijzingen zijn voor fouten van de verloskundigen, zijn er geen aanwijzingen voor fouten van klaagster.

Klaagster is ervan overtuigd geraakt dat de knoop in de navelstreng de oorzaak is geweest van het overlijden van haar kindje, maar de precieze medische oorzaak van het overlijden van het kindje is onduidelijk gebleven. Uit verslag van de patholoog uit het ziekenhuis blijkt niet dat de oorzaak van het overlijden in de knoop ligt. De conclusie van dit verslag lijkt eerder te duiden op een ontsteking als mogelijke oorzaak, maar ook dat is onzeker. Het is de geschilleninstantie gebleken dat de gynaecoloog die de bevalling heeft begeleid meer uitleg kan geven. Daarom doet de geschilleninstantie klaagster de suggestie om contact te

zoeken met deze gynaecoloog. Meer duidelijkheid over de medische oorzaak zou klaagster mogelijk kunnen helpen bij de acceptatie van de situatie.

De beslissing

De Geschilleninstantie Verloskunde stelde bij bindend advies vast dat de klacht dat de controles van de verloskundigen onvoldoende nauwkeurig zijn geweest, waardoor het kon gebeuren dat de knoop in de navelstreng niet werd opgemerkt, ongegrond is en dat er daarom geen reden is om een schadevergoeding toe te kennen.

Geschil II

Het geschil heeft betrekking op de verloskundige begeleiding. Klaagster is van mening dat er onvoldoende snel is gereageerd op de zich aandienende bevalling waardoor zij niet in het ziekenhuis kon bevallen (onderdeel I) en dat er gelet op de vastzittende placenta te laat een ambulance is gebeld waardoor zij uiteindelijk in het ziekenhuis veel bloed heeft verloren (onderdeel II). Ook de bejegening in de kraamperiode vindt zij klachtwaardig (onderdeel III).

De geschilleninstantie overwoog als volgt:

Wat de norm in relatie tot het eerste klachtonderdeel betreft, stelt de geschilleninstantie voorop dat er niet zonder meer een recht op een bevalling in het ziekenhuis bestaat, tenzij daar een medische indicatie voor bestaat. Die indicatie was er niet voor (de bevalling van) klaagster, maar tegelijkertijd stelt de geschilleninstantie vast dat het voor de verloskundigen duidelijk was dat klaagster heel graag in het ziekenhuis wilde bevallen. In het verloskundig dossier is in dat verband tevens genoteerd dat klaagster en haar partner de verloskundigen op tijd zouden bellen wanneer de bevalling zich zou aandienen en dat klaagster niet te lang wilde wachten op de komst van de verloskundige(n), zo nodig zelfs alleen naar het ziekenhuis wilde gaan. Aldus was een ziekenhuisbevalling uitgangspunt en was het aan de verloskundigen om, uiteraard binnen de grenzen van het mogelijke en het redelijke, hun beleid daarop af te stemmen en daarop te acteren. De geschilleninstantie oordeelt dat de verloskundige – die belast was met de beslissingen rondom de bevalling – onvoldoende heeft gehandeld in dat licht. Klaagster had twee dagen eerder twee centimeter ontsluiting en was eerder ‘vlot’ bevallen. Bovendien was klaagster reeds 41+4 weken zwanger en had tijdens het telefoongesprek al enkele weeën gehad en haar vliezen waren gebroken. Het past dan niet, althans onvoldoende, bij de situatie van klaagster en het gehanteerde uitgangspunt van een ziekenhuisbevalling om met klaagster af te spreken dat haar collega verloskundige (pas) zou komen als klaagster een uur lang weeën zou hebben.

Met betrekking tot klachtonderdeel II heeft de geschilleninstantie het volgende overwogen: het is gebruikelijk bij een vastzittende placenta en gering bloedverlies, dat de verloskundige oxytocine toedient, de blaas leegt, en de zwangere vraagt een andere houding aan te nemen. Bij uitblijvend resultaat en/of meer bloedverlies moet de ambulance worden gebeld. Wordt het handelen van de verloskundige in dat licht bezien, dan komt de geschilleninstantie tot het oordeel dat deze verloskundige adequaat heeft gehandeld en klaagster niet eerder door de ambulance had hoeven laten ophalen voor overdracht aan het ziekenhuis.

Met betrekking tot klachtonderdeel III heeft de geschilleninstantie moeten vaststellen over onvoldoende informatie te beschikken om een oordeel te kunnen geven.

De beslissing

De Geschilleninstantie Verloskunde stelde bij bindend advies vast dat de klacht ten aanzien van de vlotheid waarmee zij klaagster hebben bezocht nadat zij telefonisch liet weten dat de bevalling was begonnen, onvoldoende zorgvuldig hebben gehandeld. Dit onderdeel van de klacht is gegrond. Het beleid en de behandeling rondom de placenta is wel voldoende snel en zorgvuldig geweest. Over de bejegening heeft de geschilleninstantie te weinig informatie. Daarmee zijn de overige onderdelen van de klacht ongegrond.

Tot slot

De stichting kijkt terug op een goed jaar. De samenwerking binnen de geschilleninstantie en tussen de geschilleninstantie en het bestuur van de stichting is goed. Dit is ook zichtbaar in de kwaliteit van de uitspraken. Per 1 januari 2024 zijn drie nieuwe leden van de geschilleninstantie aangetreden. Het jaar 2024 was een overgangsjaar, waarin de nieuwe leden werden ingewerkt en getraind. Per 1 januari 2025 zullen drie verloskundige leden en één lid namens de cliënten- en patiëntenorganisatie - i.v.m. het verlopen de termijn - het werk voor de geschilleninstantie beëindigen.

Het bestuur van de stichting heeft periodiek overleg met een delegatie van de KNOV en het CBKZ. Met andere stakeholders, zoals vergelijkbare geschillencommissies in de zorg en het ministerie van VWS, vindt naar behoefte overleg plaats.

Het bestuur spreekt het vertrouwen uit dat de Geschilleninstantie Verloskunde op haar taak is toegerust, efficiënt werkt en laagdrempelig is en blijft.

Meer over de stichting is te lezen op onze website (www.geschilleninstantieverloskunde.nl).